

de acrobaat

Iemand die moeilijke kunstjes doet met zijn lichaam.
Hoog in de lucht doet de acrobaat kunstjes.

het circus

Een groep mensen en dieren die in een tent optreden. Ze doen kunstjes.
We zagen clowns en tijgers in het circus.

de draak

Een groot monster uit een verhaal. Er komt vuur uit zijn bek.
Als hij kwaad is, komt er vuur uit de bek van de draak.

de jonkvrouw

Een vrouw uit een rijke familie. Ze hoort bij een ridder.
In het kasteel wonen de ridder en de jonkvrouw.

de piraat

Een rover op zee. Hij vaart op een schip en berooft andere schepen.
Toen hij al het goud gestolen had, verstopte de piraat de schat.

de piramide

Een gebouw dat onderaan vierkant is en bovenaan in een punt eindigt.
Veel mensen willen op reis de piramide bezoeken.

de ridder

Een dappere man die goed kan vechten.
Wie wil er vechten met de ridder in zijn pak van ijzer?

de schatkaart

Een kaart waarop staat waar een schat verborgen is.
Koos graaft op de plek waar een kruis staat op de schatkaart.

vuur spuwen

Vuur uit je mond naar buiten blazen.
Soms zie je in een circus een man die kan vuur spuwen.

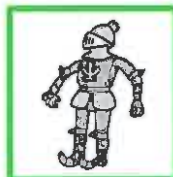
de woestijn

Een groot stuk land waar bijna geen water is. Er groeit bijna niets.
Halima vertelt dat het bijna nooit regent in de woestijn.

de burcht

Een kasteel.
De ridder woont in de burcht.

het harnas

Een pak van ijzer om in te vechten.
Als hij gaat vechten, doet de ridder het harnas aan.

de kasteelpoort

Een groot gat in de muur van een kasteel. Meestal met een deur of hek.
Je kunt het kasteel niet in, want de kasteelpoort is dicht.

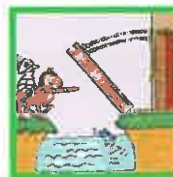
de knots

Een stuk hout om mee te slaan. Een knots loopt bovenaan breed uit.
De ridder gaf de draak een klap met de knots.

de lans

Een lange stok met een scherpe punt om mee te steken.
De ridder wil zijn vijand van het paard stoten met de lans.

de ophaalbrug

Een brug die je omhoog kunt zetten. Je kunt er dan niet overheen.
De vijand komt eraan! Haal snel de ophaalbrug omhoog!

het schild

Een plaat van metaal. Ridders gebruiken het om zich te beschermen. *Bij het vechten vangt de ridder de klappen op met het schild.*

de held

Iemand die heel dapper is. *Hij heeft gewonnen van de draak. Hij is de held van het verhaal.*

het toernooi

Een serie wedstrijden, meestal met veel mensen die meedoen. *De ridders vechten tegen elkaar tijdens het toernooi.*

meeleven

Iemand laten merken dat je aan hem denkt. *Als je verdriet hebt, is het fijn als andere mensen meeleven.*

de toren

Een hoog bouwwerk. Bijvoorbeeld bij een kasteel of een kerk. *Met een trap kom je boven in de toren.*

de slechterik

Een gemeen persoon. Een schurk. *Het geld van de oude vrouw werd gestolen door de slechterik.*

de torenkamer

Een kamer in de toren van een kasteel. *De prinses kijkt uit het raam van de torenkamer.*

de spanning

Het gevoel dat je hebt als er iets spannends gebeurt. *Met licht en geluid kun je de spanning op het toneel groter maken.*

het avontuur

Iets spannends dat je meemaakt. *We waren bijna verdwaald. Dat maakte het avontuur extra spannend.*

het verhaal

Je vertelt of leest over iets wat is gebeurd of iets wat je zelf hebt bedacht. *'Bo leest het verhaal voor', zegt de juf.*

beleven

Iets meemaken. *De kinderen beleven spannende avonturen.*

verzinnen

Iets bedenken. *Mirte weet altijd leuke verhaaltjes te verzinnen.*

de fantasie

De kunst om iets te verzinnen, bijvoorbeeld verhalen. *Tom kan mooie verhalen verzinnen. Hij heeft daarvoor de fantasie.*

de werkelijkheid

Alles wat echt bestaat. *Ik heb dat verhaal niet verzonnen. Het gebeurde in de werkelijkheid.*

Op verkenning

1 Lees de tekst.
Let op de gekleurde woorden.

'Wat lees je daar, Pilvi?', vraagt Pekka.
'Een boek met verhalen.
Spannende verhalen', zegt Pilvi.
'Ik las al over een **jonkvrouw** en een **ridder**.
En ook over een **piraat** met een **schatkaart**.
Nu lees ik een ander verhaal.
Over een **piramide** in een **woestijn**.'
'Staan er plaatjes in het boek?', vraagt Pekka.
'Ja, kijk maar!'
Pekka kijkt mee.
'Hier is een plaatje met heel veel vuur.'
Pekka krijgt het er bijna warm van.
'Pilvi, kijk eens hoe dat beest **vuur spuwt**!
Maar ... nu weet ik wel waar het verhaal over gaat!', roept Pekka.
'Hoe dan?', vraagt Pilvi.
'Wat hoort bij vuur spuwen?'
'Natuurlijk, een **draak**!', zegt Pilvi.
'Wat knap van je, Pekka!'

2 5 Welke gekleurde woorden horen bij elkaar?
Waarom horen ze bij elkaar?
Doe het zo:
jonkvrouw en ridder, want _____

Uitleg

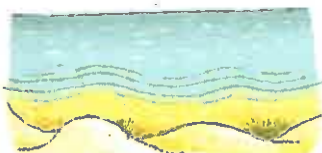
Je kunt woorden onthouden door ze zelf te tekenen.
Je kunt woorden onthouden door een woordkaart te maken.

Je kunt woorden ook onthouden door **woordparen** te maken.
Woordparen zijn twee woorden die bij elkaar horen.

Bijvoorbeeld:

de prins + de prinses

de zee + het strand

het kopje + het schoteltje

Woordparen zijn handig.
Je onthoudt woorden beter.
Weet je het ene woord?
Dan weet je vaak ook het andere woord.

Aan de slag

3 **5** **W** Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 1.

6 **S** Lees de woorden.
Bedenk bij elk woord een woord dat erbij hoort.
Schrijf de woordparen op.
Teken er ook bij.

het kasteel
het boek
de wolf
Pekka

Terugkijken

7 **S** Wat heb je geleerd?
Kies de zin die bij jou past.
Of kies meer zinnen.

- a Ik weet wat woordparen zijn.
- b Ik kan woordparen maken.
- c Ik vind het moeilijk om woordparen te maken.

Klaar? Kies

of

Op verkenning

1 Lees om de beurt het verhaal voor.

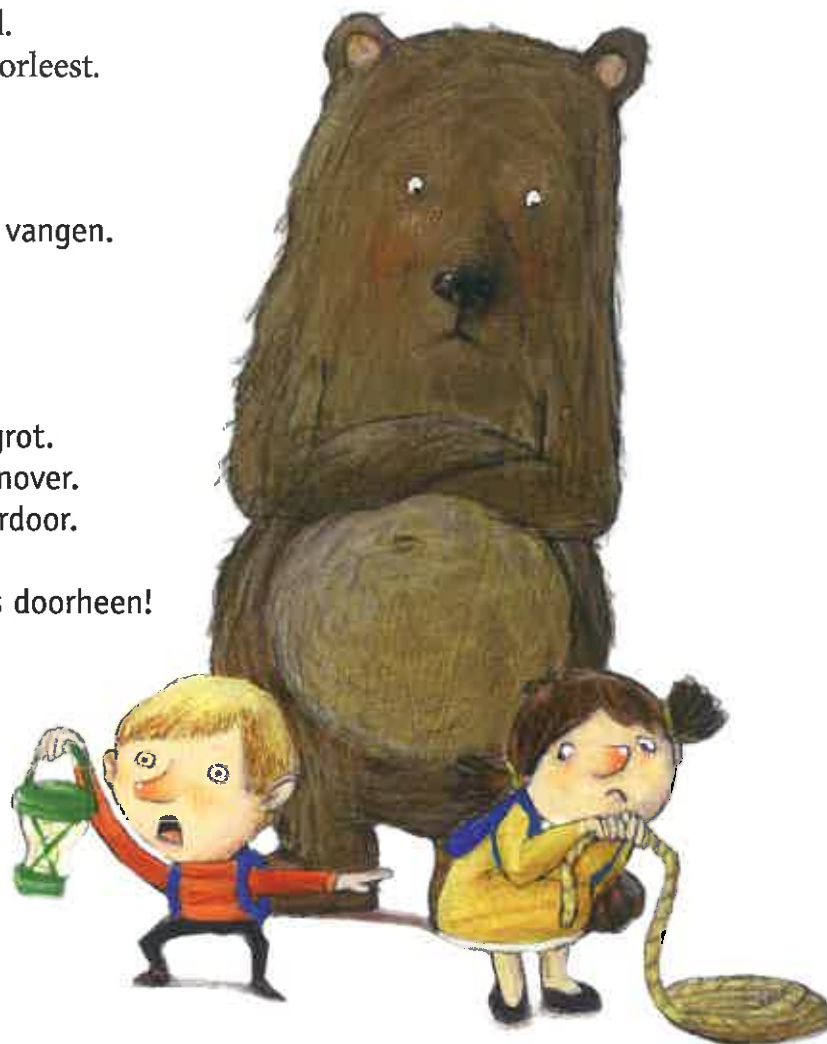

2 Luister naar het verhaal.
Let op hoe je maatje voorleest.

Wij gaan op berenjacht.
We gaan een hele grote vangen.
Wat een prachtige dag!
Wij zijn niet bang.

O jee! Een grot!
Een nauwe en donkere grot.
We kunnen er niet bovenover.
We kunnen er niet onderdoor.
O nee!
We moeten er wel dwars doorheen!

Sluiperdesluip!
Sluiperdesluip!
Sluiperdesluip!
WAT IS DAT?

2 5 Hoe las je maatje het verhaal voor?

3 Kies meer woorden.

snel	langzaam	hard	zacht	spannend
saai	met gebaren	zonder gebaren		

Uitleg

Een verhaal kun je voorlezen.
Dat kun je op veel manieren doen.
Elk verhaal is anders.
Daarom lees je ook altijd anders voor.
Maar je spreekt altijd duidelijk.

Als er geheimzinnige dingen gebeuren,
lees je zacht en langzaam voor.
Als iemand boos is,
lees je vaak hard voor.
En waar het kan, maak je het spannend.
Dan lees je iets sneller voor.

Als je goed voorleest,
luistert iedereen graag naar je.

Aan de slag

3 **5** **W** Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 2.

6 **S** Kies drie woorden uit de woordenlijst van blok 5.
6 **S** Bedenk er een spannend verhaal mee.
6 **S** Het gaat over een geheime schat.
Schrijf drie zinnen uit je verhaal op.
Lees ze zo spannend mogelijk voor.

Terugkijken

7 **S** Lees wat Jasper, Rachid en Mees zeggen.
Met wie ben jij het eens?

Ik vind het leuk om voor te lezen.

Ik vind het makkelijk om voor te lezen.

Ik vind het moeilijk om voor te lezen.

Jasper

Rachid

Mees

Klaar? Kies

of

Op verkenning

1 S Kijk naar de woorden.
Uit hoeveel stukjes bestaat het woord?

boek

boe ken

boe ken tas

boe ken tas

je

2 S Kijk naar de woorden.
Spreek ze langzaam uit.
Welke woordstukjes hoor je?

geluk

volgende

pindakaas

verhaal

gebakje

optocht

Schrijf nu de woorden op.
Zet streepjes op de plaats waar je even wacht.
Doe het zo:
ver - haal.

Uitleg

Veel woorden zeg je in twee of meer stukjes:
/bor/ /den/, /wan/ /de/ /len/.

Zeg je zulke stukjes, dan heten ze **klankgroepen**.
Maar je kunt een woord ook in stukjes *schrijven*.
Dan heten de stukjes **lettergrepen**.

Dus: klankgroepen *hoor* je, lettergrepen *schrijf* je.

bor den wan de len

Bij veel woorden zijn de lettergrepen gelijk aan de klankgroepen.
Maar niet bij alle woorden.
een vis - twee vissen.

Je zegt: */vi/ /sen/.*
In de eerste klankgroep hoor je geen */s/*.
Maar de lettergrepen van dat woord zijn:

vis sen

Veel korte woorden kun je niet in stukjes verdelen.
huis tuin schuur fiets

3 **5** **W** Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 3.

6 **S** Maak de woorden goed.
Kijk naar het voorbeeld.

tuin ren die = dierentuin

reis school je

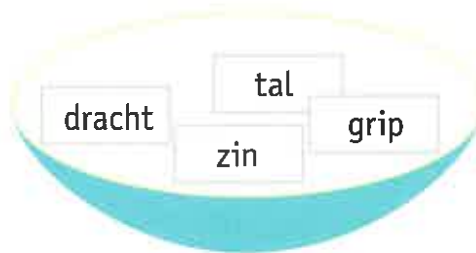
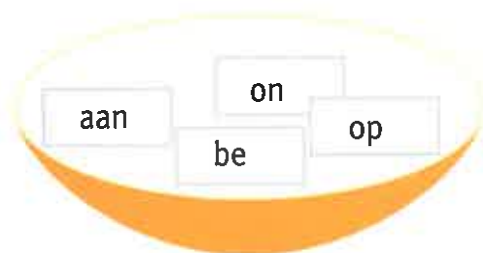
ren kin de

wach ter bos

rij schil de

man rij da

7 **S** Neem steeds van elke schaal een lettergreep.
Maak met de twee lettergrepen een woord.
Schrijf de woorden op.

8 **S** Kies de zinnen die bij jou passen.

- a Ik weet wat een lettergreep is.
- b Ik kan woorden in lettergrepen verdelen.
- c Ik moet nog oefenen in het verdelen.
- d Ik weet wat klankgroepen zijn.

Op verkenning

BLOK
5

LES
4

1 Lees de tekst.

'Over twee weken is de juf jarig', zegt Sjors.
Bram grijnst.
'Fijn, dan hoeven we niet te leren!'
'Zullen we samen een toneelstukje doen?', vraagt Sjors.
'Ja!', zegt Bram.
'Dan spelen we dat we de Stampertjes zijn.
Je weet wel, uit het boek dat juf voorleest.
Dat wordt lachen!'
'Maar we moeten het wel opschrijven', zegt Sjors.
Anders vergeten we wat we moeten zeggen.'

vader Stamper: Pas op voor de buurvrouw, Stampertjes!
Ze wil niet dat jullie lawaai maken.
Stampertje: Goed, pap.
We zullen zachtjes op de matrassen springen.
Dan hoort ze ons niet.
vader Stamper: Mooi zo.
Dan ga ik alvast friet bakken.

2 S Kijk goed naar het papier dat naast Sjors en Bram staat.
Hoe schrijven ze hun tekst op?

Een verhaal is om te lezen.
 Een toneelstukje is om te spelen.
 Daarom schrijf je een toneelstukje anders dan een verhaal.

Vooraan schrijf je *wie* het zegt.
Erachter schrijf je *wat* die persoon zegt.

Mama: Saar, aan tafel!
 Saar: Wat eten we?
 Mama: Wat de pot schaft.
 Saar: Ja, maar wat is dat?
 Mama: Wat op tafel staat.
 Saar: Hè mam, doe niet zo flauw!

Aan de slag

3 **W** Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 4.

5 **S** Twee kinderen zitten op de achterbank van de auto.
 Ze kijken naar buiten.
 Wat zien ze onderweg?
 Schrijf een toneelstukje over die twee kinderen.
 Bedenk zelf hoe ze heten.

Terugkijken

6 **S** Wat heb je geleerd?
 Kies de zin die bij je past.
 Of kies meer zinnen.

- a Ik weet hoe je een toneelstukje schrijft.
- b Ik kan een toneelstukje schrijven.
- c Ik vind het moeilijk om een toneelstukje te schrijven.

Klaar? Kies

of

Op verkenning

- 1 Lees de tekst.
Let op de gekleurde woorden.

Pilvi leest voor.
Pekka luistert naar haar.
Hij wordt graag voorgelezen.
En Pilvi kan het goed.

'Ridder Ruignek rijdt op zijn paard.
Hij rijdt naar een toernooi.
Daar komen ridders uit het hele land.
Ze laten zien wie de beste ridder is.
Ridder Ruignek is goed.
In een wedstrijd met de knots.
En in een wedstrijd met de lans.

De wedstrijd begint.
Ruignek draagt een harnas.
Dat beschermt hem tegen de knots.
En tegen de lans.
Ruignek houdt in één hand een schild.
Daarop staat een plaatje.
Van een draak die vuur spuwt.
Eén ridder vecht met de draak.
Die ridder is Ruignek.
Ridder Ruignek won van de draak.
Wint hij ook de wedstrijd?'

'Pilvi, het ging over de knots en de lans.
En over een harnas en een schild.
Maar wat hoort bij het toernooi?', vraagt Pekka.
'Alle vier die woorden!', zegt Pilvi.

- 2 S Lees de gekleurde woorden.
Waarom horen ze bij elkaar?

Uitleg

Je onthoudt woorden door woordparen te maken.

Je onthoudt woorden ook door **woordgroepjes** te maken.

Alle woorden in een woordgroepje horen bij elkaar.

Bijvoorbeeld:

de piraat – het eiland – het schip –
de schat – de schatkaart – de ooglap

Woordgroepjes zijn handig.

Je onthoudt woorden beter.

Door het ene woord denk je aan de andere woorden.

Je bedenkt steeds: waarom horen de woorden bij elkaar?

Aan de slag

3 **W** Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 5.

7 **S** Maak een woordgroepje met *ridder Ruignek*.
Maak bij elk woord ook een tekening.

Kies een woord uit het woordgroepje.
Maak er een nieuw woordgroepje mee.

Terugkijken

8 **S** Mara maakt een woordgroepje met *het kleurpotlood*.
Welke woorden passen erbij?
Kies de vijf beste woorden.

het potlood het kleurboek kleuren de computer
de stift de lego
de stok de kleurplaat

Klaar? Kies

of

Op verkenning

- 1 Lees het gedicht.
Let op hoe je het zou voorlezen.

Op schoot

Ik zit op schoot
en mama leest voor.
In de lucht
trekt een vliegtuig
een lang wit spoor.
Voor het raam
zitten twee vliegen
op elkaar.
Op het dak
loopt een mannetje.
Wat doet-ie daar?
Uit de muur
komt muziek,
heel zachtjes; hoor ...
Ik zit op schoot
en mama leest voor.

- 2 Lees het gedicht om de beurt voor.

- 3 S De dichter speelt met woorden.
Hoe doet hij dat?
Kies meer zinnen.

Hij herhaalt woorden of zinnen.
Hij maakt lange zinnen.
Hij rijmt met woorden.

Uitleg

In een gedicht speelt de dichter met woorden.
En met klanken.
Dat kun je zien en horen.

De dichter:

- herhaalt woorden
- kiest woorden die op elkaar lijken
- kiest woorden die met dezelfde letter beginnen
- maakt vaak korte zinnen
- of hakt zinnen in stukjes.

Een gedicht voorlezen, noem je voordragen.
Als je een gedicht voordraagt,
laat je horen hoe de dichter speelt met woorden.
En met klanken.

Een gedicht lees je rustig voor.
Je wacht even aan het eind van een zin.
Je leest vlugger als het spannend wordt.
Je leest langzamer als het geheimzinnig wordt.

Aan de slag

 4 **W** Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 6.

 8 **S** Kies drie woorden uit de woordenlijst van blok 5.

 Maak er een gedicht mee.
Schrijf je gedicht op.
Denk na over hoe je het zou voordragen.

 Draag je gedicht voor.

Vind je het moeilijk om zelf een gedicht te schrijven?
Draag dan het gedicht hieronder twee keer voor.
Eén keer heb je een vrolijke bui.
Eén keer heb je een boze bui.

Je gezicht
is je eigen weerbericht
als je in de spiegel kijkt
kun je je eigen bui zien hangen.

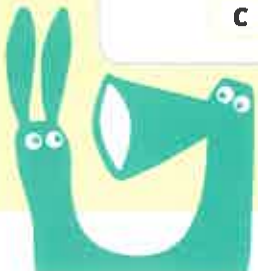

Was er een duidelijk verschil te horen of te zien?

Terugkijken

 9 **S** Wat heb je geleerd?
Kies de zin die bij jou past.
Of kies twee zinnen.

- a** Ik vind het leuk om een gedicht voor te dragen.
- b** Ik vind het moeilijk om een gedicht voor te dragen.
- c** Ik vind het makkelijk om een gedicht voor te dragen.

Klaar? Kies

of

Op verkenning

- 1 S Kijk naar de plaatjes.
Let op wat de kinderen zeggen.
Wat valt je op?

- 2 S Wat zou deze baby bedoelen?
Doe het zo:
Hij kan bedoelen dat _____

- 3 S Je vader roept naar je moeder: 'Koffie!'
Waarom roept hij dat?
Kies het goede antwoord.

- a Hij heeft per ongeluk hete koffie over zich heen gekregen.
- b Hij ziet dat de koffie op is en dat hij nieuwe moet kopen.
- c Hij wil graag dat je moeder komt koffiedrinken.

Uitleg

Toen je heel klein was, zei je alleen woorden.
Nu ben je veel groter en maak je zinnen.
Met zinnen kun je beter zeggen wat je bedoelt.
Met losse woorden lukt dat minder goed.

Je kunt korte zinnen maken:
Ik lees.

Maar je kunt ook lange zinnen maken:
Ik lees een spannend boek over ridders en draken.

In een lange zin staat meer informatie dan in een korte zin.

Aan de slag

4 **5** **W** Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 7.

6 **S** Kies uit elke rij (↓) een woord.
Maak met die drie woorden een zin.
Schrijf de zin op.
Maak zo nog twee zinnen.

7 **S** Maak deze zin steeds langer:
Halinda en Hidde lezen een boek.
Je mag er aan het einde stukjes aan plakken.
Of aan het begin. Of in het midden.
Maak de zin zo lang mogelijk.
Tip: bedenk vragen.
Wat voor boek is het?
Waar lezen ze?

↓	↓	↓
De juf	leest	over het feest.
Mama	praat	over de ridder.
De wolf	tekent	over de heks.
De reus	schrijft	over het bos.
De koning	droomt	over de boef.

Terugkijken

8 **S** Welke zinnen kloppen?

- a In een verhaal staan alleen woorden en geen zinnen.
- b Toen je een baby was, gebruikte je alleen woorden.
- c Met zinnen kun je niet duidelijk maken wat je bedoelt.
- d In een lange zin staat meer informatie dan in een korte.

Op verkenning

- 1 Sjors en Bram maken een gedicht voor de juf.
Lees wat ze schrijven.

*Hiep hiep hoi!
De juf is jarig.
We feesten en fuiven.*

*Hoera hiep hoi!
De juf is jarig.
Liedjes, lachen, lol!*

*Het is feest!
Ik ben nog nooit zo blij geweest.
Vandaag geen taal en rekenen.
Maar de hele dag lekker tekenen!*

- 2 S Waaraan kun je zien dat Sjors en Bram een gedicht hebben geschreven?

Uitleg

In een gedicht speelt de schrijver met taal.
Een gedicht kan grappig zijn.
Of je krijgt er kippenvel van.
Soms weet je niet eens waarom.

Wil je een gedicht schrijven?
Dan speel je met woorden en met klanken.
Je maakt de regels meestal kort.
Je kunt de woorden laten rijmen.
Je kunt ook letters laten rijmen.
Maar dat hoeft niet.
Je kunt ook woorden herhalen.
Of woorden kiezen die gewoon mooi zijn.
In een gedicht klinken de woorden of zinnen bijzonder.

letters rijmen

Leentje en Lotje

Leentje leerde Lotje lopen
langs de lange Lindenlaan.
Maar toen Lotje niet wou lopen,
toen liet Leentje Lotje staan.

Zie jij wat ik zie?

Zie jij wat ik zie?
Hoor jij wat ik hoor?
Er loopt een liedje door de lucht.
Het gaat van oor tot oor.

woorden herhalen

letters rijmen

Vang het liedje maar.
Vang het liedje met je oor.
En zing het in je buik,
geef het liedje dan maar door.

woorden rijmen

Aan de slag

3
5
W

Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 8.

6
S

Wat wil je later worden?

Schrijf daar een gedicht over.

Probeer woorden of letters te laten rijmen.

Doe het zo:

Later word ik _____

Terugkijken

7
S

Wat heb je geleerd?

Wie heeft gelijk?

Kies meer namen.

In een gedicht kunnen woorden of letters rijmen.

Een dichter speelt met woorden en klanken.

Lisanne

Ruben

Tim

Bob

De regels van een gedicht zijn altijd lang.

In een gedicht staan altijd woorden die rijmen.

Klaar? Kies

of

Op verkenning

- 1 Lees de tekst.
Bekijk het woordweb.

Pilvi heeft een woordweb gemaakt.
Ze laat haar web aan Pekka zien.

'Ik ben dol op verhalen', zegt Pekka.
'Dan vergeet ik alles om me heen.
Ik kan helemaal meeleven met de held.
Hè! Waarom staat daar *in slaap vallen*?'
Pilvi lacht.
'Ik viel een keer in slaap toen de juf een verhaal vertelde.
Het was zó saai!
'En *opa*?', vraagt Pekka.
'Mijn opa kent heel veel verhalen.
Dus die hoort ook in mijn woordweb.'

- 2 S Wat zou jij in het woordweb van *het verhaal* zetten?

Je kunt woorden onthouden met een woordpaar.
 Of met een woordgroepje.
 Je kunt woorden ook onthouden met een **woordweb**.
 Het woord dat je wilt onthouden, is je spinwoord.
 Daaromheen zet je woorden en plaatjes.
 Hieraan denk jij als je denkt aan het spinwoord.
 De woorden en plaatjes helpen jou het spinwoord te onthouden.

Aan de slag

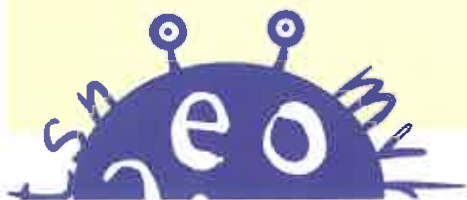
3 **W** Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 9.

5 **S** Maak een woordweb over *mijn vriend(in)*.
 Gebruik minstens vijf woorden.
 Teken er ook bij.

Terugkijken

6 **S** Wat heb je geleerd?
 Kies de zin die bij je past.
 Of kies meer zinnen.

- a Ik weet wat een woordweb is.
- b Ik kan een woordweb maken.
- c Ik vind het moeilijk om een woordweb te maken.

Klaar? Kies

of

Op verkenning

- 1 Lees het verhaal.
Let op hoe Jonne en Ivar toneelspelen.

Jonne en Ivar gaan toneelspelen.
Jonne speelt dat ze een ridder is.
Ivar speelt voor boze draak.
De draak heeft een prinses gevangen.
De ridder wil haar redden.

draak: Stop! Blijf waar je bent!
ridder: Ga aan de kant, draak.
Ik kom de prinses halen.
draak: Dat had je gedroomd!
Ik laat je er niet door.

Jonne stopt met spelen.
'Ivar, je speelt een boze draak.
Dan moet je wel boos kijken.
En boos en hard praten', zegt ze.
'Nou, ik praat nu eenmaal nooit hard', zegt Ivar.
'Maar dit is toneelspelen.
Dan moet je overdrijven.
Anders wordt de ridder toch niet bang voor je!'

- 2 S Hoe praat Ivar?
Doe het zo:
Ivar praat _____

Jonne vindt dat Ivar het niet goed doet.
Ze zegt dat hij anders moet praten.
Hoe moet Ivar van Jonne praten?
Maak de zin af.

Ivar moet van Jonne _____ en _____ praten.

Als je een toneelstuk speelt,
speel je iemand anders.
Dat kan op verschillende manieren.

Door te praten:

- hard of zacht
- snel of langzaam
- met een andere stem.

Door lichaamstaal:

- met gebaren
- hoe je kijkt
- doen alsof.

Door je te verkleeden.

Ik praat met een lage bromstem.

Ik doe alsof ik op een paard rijd.

Als je toneelspeelt, spreek je altijd duidelijk.
Anders verstaat het publiek je niet.

3
4 W

Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 10.

5
6

Kies drie woorden uit de woordenlijst van blok 5.

Bedenk daarmee een toneelstukje met twee rollen.

Het gaat over iemand die in de dino-tijd terecht komt.

Wie komt hij tegen?

Wat doet hij?

Gaat hij terug naar zijn eigen tijd?

Verdeel de rollen.

Speel het toneelstuk.

Let op hoe je speelt.

6 S

Wat heb je geleerd?

Kies de zin die bij je past.

a Ik vind toneelspelen moeilijk.

b Ik vind toneelspelen makkelijk.

Klaar? Kies

of

Wat ga je leren? Je leert wanneer je een hoofdletter gebruikt.
Je leert waar je een punt moet zetten.

BLOK
5

LES
11

Op verkenning

1 S Lees het verhaal.

Meester Joost krijgt een tekening van Renske.
Hij wil hem boven het raam ophangen.
Hij gaat op een stoel staan.
Hij rekt zich uit.
Maar hij kan er net niet bij.
Meester Joost zet één voet op de leuning.
Dan begint de stoel te rijden.

Schrijf de letter van de vraag op.
Schrijf het antwoord erachter.

- Staat aan het begin van een zin een hoofdletter of een kleine letter?
- Welke namen lees je in het verhaal?
- Zijn de namen met een hoofdletter of met een kleine letter geschreven?
- Wat staat er achter de zinnen?

2 S Bekijk de kaart.

Lieve Gijs,

We zijn op vakantie.
We sturen je een knuffel.
Je krijgt ook een knuffel van poes Pinkie.

xxx opa en oma

Gijs Wouters
Molenweg 7
3511 AZ Utrecht
Nederland

Lees dan de zinnen.

Schrijf de letter van de zin op.
Schrijf er *waar* of *niet waar* achter.

- Namen van mensen schrijf je met een hoofdletter.
- Namen van straten schrijf je met een hoofdletter.
- Namen van plaatsen schrijf je met een hoofdletter.
- Als een dier een naam heeft, schrijf je die naam met een hoofdletter.
- Aan het begin van een zin staat een hoofdletter.
- De woorden opa en oma schrijf je met een hoofdletter.
- Aan het eind van een zin staat een punt.

Uitleg

Zinnen lezen is soms best lastig.
Om je te helpen, staan er **hoofdletters** en **punten**.

De meester valt van zijn stoel.

Aan het begin van een zin staat altijd een hoofdletter.
Een hoofdletter zie je ook bij namen.

Mark Bruinsma

En bij namen van straten, landen, steden, werelddelen.

Kerkstraat
Amsterdam
Nederland
Europa

Aan het eind van een zin staat een punt.

Aan de slag

3 **W** Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 11.

6 **S** Schrijf de mop over.
Maar zet hoofdletters en punten
op de goede plaats.

jan jansen fietst op zijn nieuwe fiets
hij stapt af want zijn zadel staat te hoog
hij wil het lager zetten
hij weet niet hoe dat moet
dan krijgt jan een slim plan
hij laat zijn band leeglopen

7 **S** Waar wil jij met vakantie naartoe?
Naar welke plaats of naar welk land?
Wat wil je daar gaan doen?
En met wie ga je?
Schrijf het in zinnen op.
Denk aan de hoofdletters en punten.

Terugkijken

8 **S** Lees wat Dewi en Roel zeggen.
Wat past bij jou?

Ik vergeet de hoofdletters en de punten vaak.

Ik schrijf iedere zin met een hoofdletter.
En ik eindig met een punt.

Dewi

Roel

Klaar? Kies

of

Op verkenning

1 Lees de strip.

Bram Sjors

Fiene

Ik rijm me suf voor onze juf.

Milo

En toen kwam de ophaalbrug naar beneden.
Langzaam kwam de kleine draak tevoorschijn.

Kira

Hoe komt een aap uit het water?

Julia

2 S Wat doen de kinderen op het podium voor de klas?
Schrijf de namen op en zet erachter wat ze doen.

3 S Wat zou jij op het podium willen doen?
Kijk naar de kinderen op de plaatjes.
Je mag ook zelf iets bedenken.
Waarom kies je dat?

Een **podiumtekst** is een tekst voor publiek.
 Die voer je uit op een podium.
 Dan kan iedereen je goed zien.
 En je ook goed horen.

Je kunt:

- een verhaal vertellen
- een gedicht voordragen
- een toneelstuk spelen
- een liedje zingen
- een mop vertellen.

Aan de slag

4 **W** Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 12.

8 **S** Schrijf een podiumtekst voor de juf of meester.
 Gebruik woorden en zinnen uit het werkboek.

Terugkijken

9 **S** Wat is een podiumtekst?
 Geef drie voorbeelden.

Klaar? Kies

of

je herinneren

Iets nog weten. Je denkt er weer aan.
Hier was vroeger een winkel. Kun jij je dat herinneren?

de herinnering

Iets van vroeger. Je denkt er nu weer aan.
Oma lacht bij de herinnering aan vroeger.

de informatie

Wat je over iets te weten komt. Wat je erover leest of hoort.
In deze boeken vind ik de informatie die ik zoek.

informereren

Je stelt ergens een vraag over.
Bij die mevrouw kun je informeren hoe laat de film begint.

het kenmerk

Waaraan je iets of iemand kunt herkennen.
Acht poten is het kenmerk van de spin.

lastig

Moeilijk of vervelend.
De punt van mijn potlood breekt steeds. Dat vind ik lastig.

je vergissen

Je doet per ongeluk iets verkeerd. Of je zegt per ongeluk iets verkeerd.
Het geeft niet dat je het verkeerd zei. Je kunt je wel eens vergissen.

de vergissing

Wat je per ongeluk verkeerd doet of verkeerd zegt.
We namen de verkeerde trein door de vergissing van Kim.

verliezen

In een wedstrijd: je speelt minder goed dan de anderen. Je wint niet.
Als ik een wedstrijd speel, wil ik niet verliezen.

de verliezer

Wie de wedstrijd niet wint.
Als laatste kwam de verliezer over de finish.

bibberen

Je lijf trilt van angst of van kou.
Het meisje staat van de kou te bibberen.

bonzen

Ergens hard tegenaan slaan.
Hij wil snel naar binnen en begint op de deur te bonzen.

een hekel hebben aan

Je vindt het vervelend.
Ze vechten niet, omdat ze een hekel hebben aan ruzie.

neerploffen

Je laat jezelf ergens op vallen.
Bijvoorbeeld op de bank. Hij was erg moe en wilde op de bank neerploffen.

openen

Iets openmaken.
Er wordt gebeld. Wil jij de deur even openen?

in paniek raken

Je wordt opeens heel bang. Je weet niet meer wat je moet doen.
Als je opgesloten zit, kun je in paniek raken.

je rot voelen

Je voelt je vervelend, niet vrolijk.
Als mama boos op je wordt, zul jij je rot voelen.

sluiten

Iets dichtdoen.
Als je van huis gaat, moet je de ramen sluiten.

strelen

Je gaat zachtjes met je hand over iemands huid. Aaien.
Zij wil met haar hand over de zachte haren strelen.

wankelen

Je staat niet stevig en valt bijna om.
Die stoel staat niet stevig. Hij staat te wankelen.

het journaal

Een programma op tv. Je ziet wat er in de wereld is gebeurd.
Er zijn vandaag veel ongelukken gebeurd. Dat zag ik op het journaal.

de leugen

Iets wat niet waar is. Maar je doet of het wel waar is.
Zijn gezicht werd rood toen hij de leugen vertelde.

de narigheid

Vervelende dingen.
Toen hij ging vechten en stelen, begon de narigheid.

het nieuws

Dingen waar je voor het eerst over hoort.
Ik wist niets van de brand, maar nu heb ik het nieuws gehoord.

de presentator

Iemand die vertelt wat er komt op de radio of tv.
'En hier is de zanger Marco', zei de presentator op tv.

het probleem

Iets wat moeilijk is. Je weet niet meteen hoe het moet.
Hij kan niet door het hoge raam kijken. Dat is het probleem.

rommelig

Slordig. Door elkaar.
Wil je je kamer opruimen? Nu is het er zo rommelig.

verbieden

Zeggen dat iets niet mag.
De agent verbiedt de man verder te rijden.

de vrede

Als er geen oorlog is.
Na al dat vechten hopen we dat de vrede snel komt.

wijs

Je weet veel. Je doet verstandig.
Sylvie heeft naar iedereen geluisterd en neemt een wijs besluit.

Op verkenning

BLOK

6

LES

1

- 1** Lees de tekst.
Let op wat Pilvi doet.

Pekka en Pilvi eten appeltaart bij opa.
'Opa, wat **herinnert u zich** van toen u klein was?', vraagt Pilvi.
'Weet u bijvoorbeeld nog hoe uw juf heette?'
'Sommige dingen vergeet je nooit, Pilvi', zegt opa.
'Juf Zwartjes leerde me lezen.
Met boekjes over Ans en Hans.
En van juf Stok leerde ik de tafels.
Ik kon ze heel snel opzeggen.
Zo snel, dat ik **me** wel eens **vergiste**.
Ik zei bijvoorbeeld: $6 \times 7 = 42$.
Dan ging ik verder met $8 \times 7 = 56$.
En ik sloeg $7 \times 7 = 49$ over.'
Welke spelletjes deed u?', **informeert** Pilvi.
'We knikkerden veel.
O, en stoeprand-butsen.'
'Wat is dat nu weer, opa?'
'Je bent met twee kinderen.
Ieder staat op een stoeprand.
Je gooit de bal.
Als hij de stoeprand raakt,
probeer je de bal te vangen.
Dan heb je een punt en mag je nog een keer.'

- 2 S** Lees de gekleurde woorden.
Zie je de voorbeelden in de tekst?
Geef het voorbeeld bij **je herinneren**.
Geef het voorbeeld bij **je vergissen**.

Je kunt een woord uitleggen met een omschrijving.

Je vertelt:

- hoe het eruitziet
- hoe het werkt
- hoe het klinkt
- waarvoor je het gebruikt
- wat voor soort het is.

Je kunt een woord ook uitleggen met een voorbeeld.

Zoals: een voorbeeld van een spelletje is knikkeren.

Aan de slag

3/5 W Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 13.

6 S Leg de woorden uit met een voorbeeld.

slim

ondeugend

raden

verliezen

Terugkijken

7 S Wat heb je geleerd?

Kies de zin die bij je past.

Of kies meer zinnen.

a Ik kan een woord uitleggen met een voorbeeld.

b Ik vind het moeilijk om voorbeelden te bedenken.

c Ik vind het makkelijk om voorbeelden te bedenken.

Klaar? Kies

of

BLOK
6

LES
2

Op verkenning

- 1 Lees de tekst en kijk naar het plaatje.
De kinderen praten over bedtijden.
Let op wat ze daarvan vinden.

Elke

Ik moet om half acht naar bed.
Dat vind ik te vroeg.

Ik zou willen dat ik om half acht naar bed mocht.
Ik moet al om zeven uur.

Jonas

Ik ben het helemaal met Jonas eens!

Metin

Ik vind half acht wel te vroeg op zaterdag.

Neeltje

- 2 S Vinden alle kinderen hetzelfde?
Wat vind jij?
Waarom vind je dat?

Uitleg

Als je zegt wat je vindt, geef je je **mening**.
Je kunt op veel manieren zeggen wat je vindt.

Bijvoorbeeld:

Ik vind het leuk dat ...

Ik vind het vervelend dat ...

Ik heb een hekel aan ...

Ik ben het er niet mee eens.

Volgens mij ...

JOEPIE!

BAH!

Ik baal van ...

Mijn mening is ...

Ik ben het er mee eens.

Als je je mening geeft,
zeg je vaak ook waarom je dat vindt.

Aan de slag

3/5 W Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 14.

6 S Vertel om de beurt wat je vindt van *sporten*.

Doe het zo:
Ik vind sporten _____, *omdat* _____

Schrijf je eigen zin en die van je maatje op.
Doe hetzelfde nog een keer, maar nu met *buiten spelen*.

Terugkijken

7 S Wat heb je geleerd?
Joeri en Bart geven hun mening.
Aan welke woorden zie je dat?

Ik vind de gymles maar saai vandaag.
Ik ga liever voetballen.

Joeri

Juist niet!

Ik zou willen dat we iedere week gingen trefballen.

Bart

Klaar? Kies

of

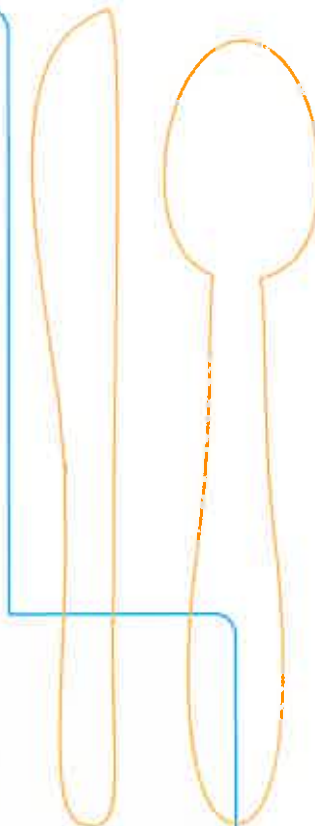

1 S Lees de teksten.

Tekst 1

eet jij wel eens in een restaurant je bord ligt dan vol met lekkere dingen maar vaak kun je niet alles op je eten wordt dan weggegooid weet je wat ze in amerika vaak doen daar krijg je de restjes mee naar huis vind je dat een goed idee

Tekst 2

Eet jij wel eens in een restaurant?
Je bord ligt dan vol met lekkere dingen.
Maar vaak kun je niet alles op.
Je eten wordt dan weggegooid.
Weet je wat ze in Amerika vaak doen?
Daar krijg je de restjes in een zakje mee naar huis.
Vind je dat een goed idee?

Welke tekst leest het makkelijkst?

Tekst 1 of tekst 2?

Hoe komt dat?

2 S Kijk nog eens naar tekst 2 van opdracht 1.
In het verhaal staan vertelzinnen en vraagzinnen.
Hoe zie je het verschil?

Uitleg

Sommige zinnen vertellen iets.
Andere zinnen vragen wat.

Vraagzinnen stellen een vraag.
Ze eindigen met een vraagteken.
Vaak beginnen ze met een vraagwoord:
Wie? Wat? Welke? Waar? Waarom? Hoe? Wanneer?

Wie lust er een ijsje?

Ga je mee?

Aan de slag

3 **W** Maak de opdrachten in je werkboek
5 op bladzijde 15.

6 **S** Lees de zinnen hiernaast.
Welke drie vraagwoorden zie je?
Schrijf ze op.

7 **S** In deze zinnen staan geen hoofdletters.
Ook geen punten en vraagtekens.
Zet jij ze erin?
Schrijf de vijf zinnen onder elkaar op.

Wie gaat er mee?
Waar gaan we heen?
Gaan we naar de stad?
Reizen we met de trein?
Wanneer vertrekken we?
Blijven we de hele dag weg?

in een verhaal staan zinnen zinnen
beginnen altijd met een hoofdletter
ze eindigen met een punt vraagzinnen
eindigen met een vraagteken heb je alles
goed begrepen

Terugkijken

8 **S** Wat heb je geleerd?
Wie heeft gelijk?

Een vraagzin begint altijd met een vraagwoord.

Wie, waar, hoe en wanneer zijn vraagwoorden.

Desi

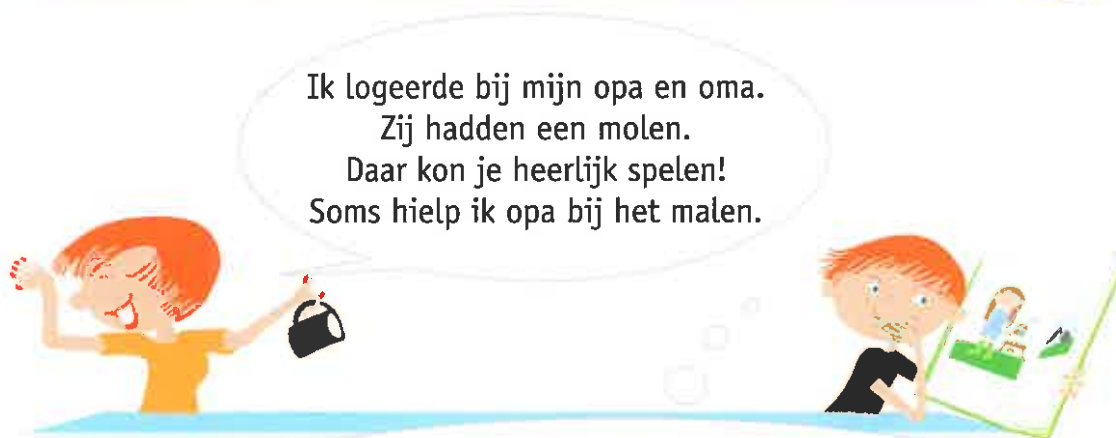

Joey

Op verkenning

1 Bekijk de strip.

Ik zou wel eens willen weten hoe die molen eruitzag ...

Als ik bij opa logeer, vraag ik hem ...

2 S Hoe komt Sjors meer over de oude molen te weten? Schrijf dat op.

3 S Hoe zou hij nog meer over de molen te weten kunnen komen?

Uitleg

Wil je een weettekst schrijven?

Denk dan eerst na.

Bedenk een onderwerp.

Maak dan een woordweb.

Wat weet je zelf al?

Schrijf of teken dat meteen in het woordweb.

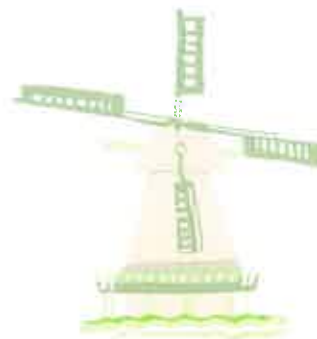
Weet je iets niet?

Dat kun je zo te weten komen:

- Ga zelf kijken.
- Zoek het op in een boek of op internet.
- Vraag het aan iemand anders.

Dit heet: op zoek gaan naar **informatie**.

Die informatie schrijf je later in het woordweb.

Aan de slag

4/6 W Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 16.

7 S Stel: je gaat een weettekst maken over *brood bakken*.
Maak een woordweb met wat je al weet.
Schrijf ook op hoe je op zoek gaat naar meer informatie.
De weettekst hoef je niet te schrijven.

Terugkijken

8 S Wat heb je geleerd?
Kies de zinnen die bij jou passen.

- a Ik weet hoe ik informatie kan verzamelen.
- b Ik vind het makkelijk om informatie te verzamelen.
- c Ik vind het moeilijk om informatie te verzamelen.

Klaar? Kies

of

Op verkenning

BLOK

6

LES
5

- 1 Lees de tekst en kijk naar de plaatjes.
Let op wat Pekka en Pilvi doen.

Opa staat op uit zijn stoel.
Hij wil limonade halen.
Een glas voor Pekka.
En een glas voor Pilvi.
'Opa, u **wankelt** helemaal.
Wat is er?', vraagt Pilvi.
Ze springt overeind.
'Wat doe ik?', vraagt opa.
'U wankelt.
Kijk, u loopt zo.'
En Pilvi laat zien hoe opa loopt.

Opa begint te lachen.
'Ach, ik ben een oude man.
Als ik te lang stil zit,
worden mijn benen stijf.
Ga ik dan weer lopen,
dan wankel ik even.
Niks om je zorgen over te maken.'
Pilvi is opgelucht.
Ze laat zich op de bank **neerploffen**.
'Zeg, jongedame,
nu laat jij mijn bankje wankelen.
Als je zo neerploft,
zakt het nog door zijn pootjes.'
'Neerploffen?', vraagt Pilvi.
'Opa bedoelt dit', zegt Pekka.
Hij ploft nu ook op het bankje neer.
Even wankelt de bank.
En dan ...
Krak!
De bank zakt door zijn pootjes.

- 2 S Wat laat Pilvi zien? En Pekka?

Uitleg

Je kunt een woord op verschillende manieren uitleggen.
Bijvoorbeeld met een omschrijving.
Of met een voorbeeld.

Maar je kunt een woord ook uitleggen door het uit te beelden.
Je laat dan zien:

- hoe iets of iemand eruitziet
- hoe iets of iemand beweegt.

Aan de slag

3/5 **W** Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 17.

6 **W** Kies om de beurt een woord en beeld het uit.
Raadt je maatje het woord?
Dan wisselt de beurt.

touwtje springen hinkelen huppelen slapen geeuwen uitrekken

Terugkijken

7 **S** Wat heb je geleerd?
Kies de zin die bij je past.
Of kies meer zinnen.

- a Ik kan een woord uitbeelden.
- b Ik vind het moeilijk om een woord uit te beelden.
- c Ik vind het makkelijk om een woord uit te beelden.

Klaar? Kies

of

Op verkenning

BLOK

6

LES

6

- 1** Leila vertelt haar vrienden over schaken.
Lees eerst wat Leila zegt.
Let op de vragen die haar vrienden stellen.

- 2 S** De kinderen stellen vragen aan Leila.
Kies bij elke zin de goede naam.
- Wie wil begrijpen waarom schaken een denksport is?
 - Wie weet niet wat een denksport is?
 - Wie wil meer weten over schaken?

- 3 S** Wat zou jij aan Leila vragen?
Bedenk twee vragen.

Als je met iemand praat, kun je vragen stellen.

Dat doe je:

- omdat je iets niet begrijpt
- omdat je nog meer wilt weten.

Je gebruikt dan vaak vraagwoorden.

Dit zijn vraagwoorden:

4/6 W Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 18.

7 S Kies een woord uit de woordenlijst van blok 6.
Bedenk vragen bij het woord.
Probeer alle vraagwoorden van de uitleg te gebruiken.

8 S Wat heb je geleerd?
Kies de zin die bij jou past.

- a Ik stel meestal vragen omdat ik iets niet begrijp.
- b Ik stel meestal vragen omdat ik nog meer wil weten.

Klaar? Kies

of

Wat ga je leren? Je leert dat je zinnen langer en korter kunt maken.
Je leert dat je de volgorde van woorden kunt veranderen.

BLOK

6

LES

7

Op verkenning

1 S Lees de zin.
Maak hem zo kort mogelijk.

De juf trakteert de klas morgen op iets lekkers voor haar verjaardag.

2 S Elin heeft een zin geschreven.
Ze heeft de woorden losgeknipt.

Schuif met de losse woorden.
Welke vier zinnen kun je maken?

Uitleg

Zinnen kun je korter en langer maken.

De bakker bakt vandaag een brood.
De bakker bakt .

Ik ga morgen naar het feestje van mijn beste vriend.
Ik ga naar het feestje.

Met de woorden in een zin kun je schuiven.
En zo steeds andere zinnen maken.

In de vakantie gaan we naar het strand.
We gaan in de vakantie naar het strand.
Naar het strand gaan we in de vakantie.
Gaan we in de vakantie naar het strand?

3 **W** Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 19.

5 **S** Lees de stukjes van de zin.

gisteren lekker onze hond sliep
in zijn nieuwe mand bij de verwarming

Zet de stukjes steeds in een andere volgorde.
Maak zo veel mogelijk zinnen.
Schrijf drie of meer zinnen op.

6 **S** De zinnen zijn door elkaar geschud.
Zet de stukjes op de goede plaats.

Een verhaal de schrijfster schrijft.
Over een ver land het gaat.
In dat land veel arme mensen wonen.
De schrijfster helpen wil deze mensen.
De hoofdpersoon Mani is.
Zijn ouders geld weinig hebben.
Stromend water is in zijn huis geen.
Werken Mani moet in een fabriek.
Lezen en schrijven hij kan niet nu leren.
Zou gaan graag naar school Mani.

7 **S** Wat heb je geleerd?
Kies de zinnen die bij jou passen.

- a Ik vind het makkelijk om zinnen langer of korter te maken.
- b Ik vind het moeilijk om zinnen langer of korter te maken.
- c Ik vind het makkelijk om de volgorde van de woorden te veranderen.
- d Ik vind het moeilijk om de volgorde van de woorden te veranderen.

Klaar? Kies

of

Op verkenning

BLOK

6

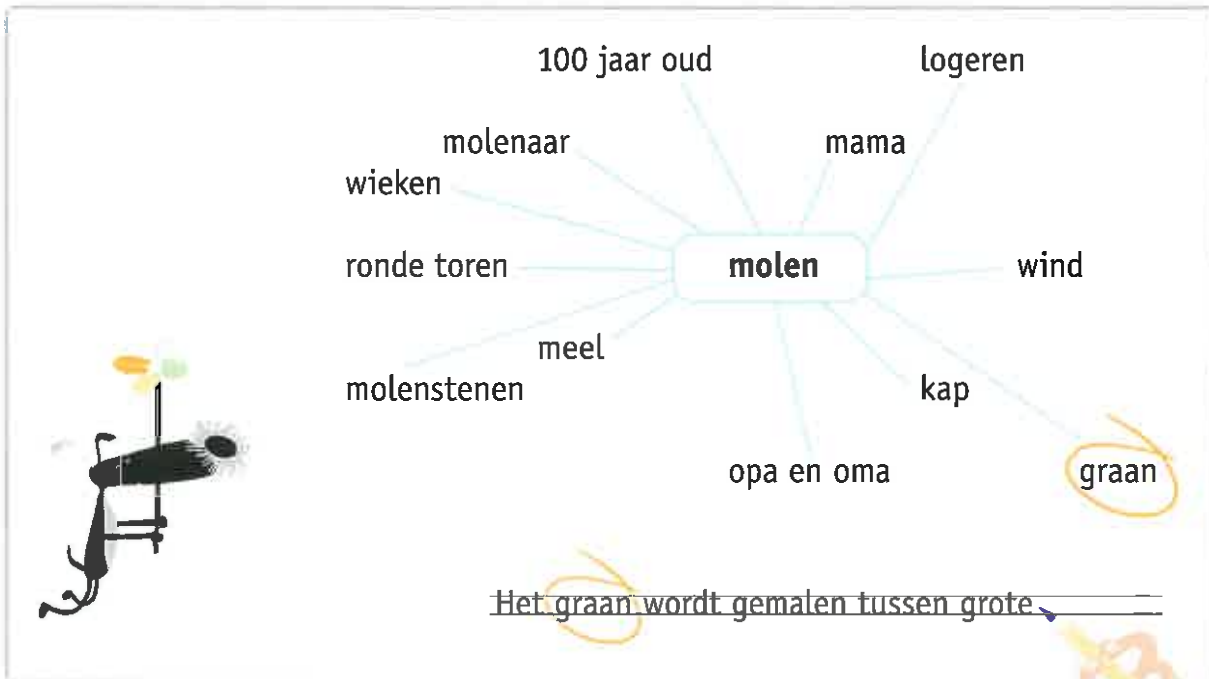
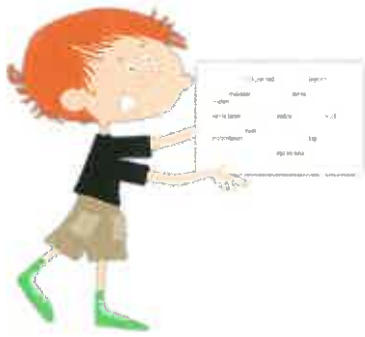
LES

8

1 Lees de tekst en kijk naar de plaatjes.

Ik wil een tekst over de molen schrijven.
Ik heb al een woordweb gemaakt!

Dat ziet er goed uit, Sjors.
Over welke woorden wil je schrijven?

2 S Wat doet Sjors met het woordweb?

3 S Welke woord uit het woordweb zou jij kiezen?
Maak er een zin mee.

Wil je een weettekst schrijven?
Denk dan eerst na.
Bedenk een onderwerp.
Verzamel daarover informatie in een woordweb.
Kies een aantal woorden en maak er zinnen mee.

De achtbaan gaat superhard!
We zijn wel twintig keer van de waterglijbaan gegaan.
Het park is tot acht uur open.
We nemen lekkere broodjes mee.

4/7 W Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 20.

8 S Bekijk het woordweb over *muziek*.
Kies vier woorden.
Maak zinnen met de woorden.

9 S Wat heb je geleerd?
Zet de zinnen in de goede volgorde.

- a Ik kies woorden.
- b Ik verzamel informatie in een woordweb.
- c Ik bedenk een onderwerp.
- d Ik maak er zinnen mee.

Op verkenning

BLOK
6

LES
9

- 1 Lees de tekst.
Let op wat de woordman schrijft.

'Pekka, kijk eens!
Een kaart van de woordman.'
Pilvi zwaait de kaart in de lucht.
'Wat schrijft hij?', vraagt Pekka
'Tja, dat is een beetje een probleem', zegt Pilvi.
'Kijk maar.'

Beste Pilvi en Pekka,

Ik kom heel veel woorden tegen.
Bijna meer dan ik kan onthouden.
Maar ik ben **wijs** en doe mijn best.
Dit is mijn nieuwste woord, rara wat is het?

*Ik wist niet wat er gebeurd was.
Iemand vertelde het mij.
Toen wist ik het ook ...*

Tot gauw,
Woordman

'Het lijkt wel een raadsel', zegt Pekka.
'Eerst wist de woordman iets nog niet en nu wel.
O, ik weet het!
Het is **het nieuws**!
Zijn nieuwste woord is **het nieuws**.'

- 2 S Dit schreef de woordman ook nog:
*Je vindt iets moeilijk.
Je weet niet meteen hoe het moet.
Welk woord bedoelt hij, denk je?*

Je onthoudt woorden door:

- ze zelf te tekenen
- een woordkaart te maken
- woordparen te maken
- woordgroepjes te maken
- een woordweb te maken.

Je kunt woorden ook onthouden door er een raadsel van te maken.

Je maakt van het woord een spelletje met een moeilijke vraag.

raadsel:

Ik heb een neus, maar ik kan niet ruiken.

Ik heb een tong, maar ik kan niet likken.

Wat ben ik?

antwoord: een schoen

3 **W** Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 21.

7 **W** Speel met je maatje een spelletje.
 Kies een woord uit de woordenlijst.
 Vertel er iets over of beeld het uit.
 Je maatje mag een letter vragen.
 Jij zegt waar de letter in het woord staat.
 Na zes foute letters is je maatje af.
 Raadt je maatje het woord?

8 **S** Wat heb je geleerd?
 Kies de zin die bij je past.
 Of kies meer zinnen.

- a Ik onthoud woorden goed met een raadsel.
- b Ik kan zelf een raadsel bedenken.
- c Ik vind het moeilijk om zelf een raadsel te bedenken.

Klaar? Kies

of

Op verkenning

BLOK

6

LES

10

- 1** In de straat staat een verhuishwagen.
Er komen nieuwe mensen wonen.
De kinderen praten hierover.
Lees wat Rens zegt.
Let op wat de anderen zeggen of vragen.

Gaaf!
Zouden ze bij ons in de klas komen?

Nee joh! Het zijn al pubers!

Wij krijgen nieuwe burens.
Ze hebben een tweeling.

Pubers?

Ja, kinderen van 14 of 15 jaar.
Ze heten Indra en Vinod.

Dat vind ik mooie namen.

- 2 S** Rens vertelt over de nieuwe burens.
Wat doen de andere kinderen?
Kies de goede naam.

- a. _____ wil meer weten.
- b. _____ zegt wat hij vindt.
- c. _____ begrijpt iets niet.

Uitleg

In een gesprek spreek je én luister je.
Je praat met elkaar over hetzelfde onderwerp.

Je zegt:

- wat je weet
- wat je vindt.

Je stelt vragen:

- als je iets niet begrijpt
- als je nog meer wilt weten.

Als ik jarig ben, krijg ik een step.
Ik heb een oranje gekozen.
Die vind ik het mooist.

Wanneer ben je ook alweer jarig?
Waarom vraag je een step?
Je hebt toch al een fiets?

Aan de slag

3 **W** Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 22.

6 **W** Kies een woord uit de woordenlijst van blok 6.

W Voer een gesprek over dit onderwerp.

Vertel wat je weet en vindt.

Vraag wat je niet begrijpt en wat je nog meer wilt weten.

Terugkijken

7 **S** Wat heb je geleerd?

Kies de zinnen die bij jou passen.

- a Ik kan een gesprek voeren.
- b Ik vind het moeilijk om te vertellen wat ik weet en vind.
- c Ik kan vertellen wat ik weet en vind.
- d Ik vind het moeilijk om vragen te stellen als ik iets niet begrijp.
- e Ik kan vragen stellen als ik iets niet begrijp.
- f Ik vind het moeilijk om vragen te stellen als ik nog meer wil weten.
- g Ik kan vragen stellen als ik nog meer wil weten.

Klaar? Kies

of

Op verkenning

- 1 Kijk goed naar het plaatje.
Beantwoord daarna de vragen.

- 2 S Wie zegt wat?
- Wie zegt zinnen waarin iets *gevraagd* wordt?
 - Wie zegt zinnen waarin je iets *moet* doen?
 - Wie zegt zinnen waarin iets *verteld* wordt?

- 3 S Kijk goed naar de zinnen.
- Wat staat er achter de zinnen van juf?
 - Wat staat er achter de zinnen van Seger?
 - Wat staat er achter de zinnen van Maura?

Er bestaan verschillende soorten zinnen.
 'Gewone' zinnen noem je ook wel **vertelzinnen**.
 Hierin wordt iets gezegd of verteld.

Ik kom bij je spelen.
 Hij moest hard lachen.

Er zijn zinnen waarin iets gevraagd wordt.
 Je noemt dit ook wel **vraagzinnen**.

Ga je mee?
 Wie lust er een ijsje?

En er zijn zinnen die zeggen dat iets moet.
 Je noemt dit ook wel **zinnen met een gebod**.

Loop door!
 Hou op!

Aan het eind van een vertelzin staat een punt.
 Aan het eind van een vraagzin staat een vraagteken.
 Aan het eind van een zin met een gebod staat een uitroepteken.

4 **W** Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 23.

6 **S** In welke zinnen staat een gebod?

- a Eet je bord leeg!
- b Heb je hard gewerkt?
- c Het eten was lekker.
- d Zit stil!
- e Praat niet zoveel!

7 **S** Schrijf vijf korte vraagzinnen op.
 Begin telkens met een ander vraagwoord:
Wie? – *Wat?* – *Waar?* – *Waarom?* – *Welke?*
 Maak er daarna vertelzinnen van.

8 **S** Wat heb je geleerd?
 Maak drie zinnen.
 Eén vertelzin, één vraagzin en één zin met een gebod.

BLOK

6

LES

12

Op verkenning

1 Lees de strip.

Kijk eens BB, ik heb zinnen gemaakt.
Maar het klinkt nog zo raar ...

Laat eens zien?
Dat komt doordat de zinnen nog door elkaar staan.

Dit is de beste zin om mee te beginnen, Sjors.

Het graan wordt gemalen tussen grote molenstenen.
De molenaar maalt het graan.
Als het meel in de zakken zit, gaat het naar de bakker.
De boer brengt het graan naar de molen.

O, natuurlijk.
Dat komt eerst!

2 S Lees de zinnen van Sjors nog eens.
Wat is de tweede zin voor zijn tekst?

Wil je een weettekst schrijven?
Denk dan eerst na.
Bedenk een onderwerp.
Maak daarover een woordweb.
Kies woorden en maak daar zinnen mee.
Zet de zinnen in de goede volgorde.
Wat komt eerst, wat daarna?
Zo schrijf je een weettekst.

Ik ga over de bakker schrijven.

meel witte muts
oven **de bakker** vroeg
 brood deeg

Hij bakt het brood als wij nog slapen.
Alle broden gaan samen de oven in.
De bakker staat vroeg op.

Wat komt eerst,
wat daarna?

De bakker staat vroeg op.
Hij bakt het ...

3/4 W Maak de opdrachten in je werkboek op bladzijde 24.

5 S Je maakt een weettekst over *een dag op school*.
Maak eerst een woordweb.
Kies dan woorden en maak daar zinnen mee.
Zet ze in de goede volgorde.

6 S Kies in elke zin het woord dat bij jou past.

- a Ik vind het makkelijk / moeilijk om met woorden zinnen te maken.
- b Ik vind het makkelijk / moeilijk om zinnen in de goede volgorde te zetten.

Klaar? Kies

of

